

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Beatriz Ugarte Garitaonandia

*Oñati,
Gipuzkoa
(1961)*

Aurkibidea

Biografia

Murgia auzoko Azkarreta baserrikoa. Aita bertakoa zuen eta ama San Prudentziokoa. 8 senide ziren (5 mutil eta 3 neska), baina mutiletakoa bat umetan hil zen. Beatriz azkenaurrekoa da. Berezaoko auzo-eskolan ibili zen umetan, eta gero herri eskolan. Oñatiko noka jasotzeko egindako elkarrizketa, [Marije](#) ahizparekin eta auzoko [Karmen Inza](#)rekin batera. Etxean jaso zuen hika. Arantzazu auzoan bizi da.

Zintak

ONA-254

- **Proiektua:** Oñatiko noka: Ingo Xonau!
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2019-02-14
- **Iraupena:** 111 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Nola jaso duzue hika?

- **Erref:** ONA-254/007
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:13:01. **Bukatu:** 00:17:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Etxean hika entzun dute betidanik, izan ere, mugimendu handia zegoen euren baserrian. Aitaren lagun eta senide asko joaten ziren bertara denbora pasatzera, eta haiekin denekin hika egiten zuen. Marijeri eta Beatrizi hasieran zuka egiten zien, gero dena hika. Amak ere hika egiten zien. Senideen artean gehienekin hika egiten dute, gazteenarekin izan ezik.</p>

2. Hika eta idatzi gabeko arauak

- **Erref:** ONA-254/009
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:17:20. **Bukatu:** 00:19:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Idatzi gabeko arauak daude hikaren erabileran. Marijeren iritziz, txikitan zuka egiten zitzaien umeei, baina behin 6 urteak bete zituztenean (Jaunartzea egitean), hikara pasaten ziren gurasoak. Beatrizek haren alabari ez dio hika transmititu. Oñatiko hitanoa.</p>

3. Eskolek asko erdaldundu zituzten gazteak

- **Erref:** ONA-254/010
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:19:25. **Bukatu:** 00:21:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Kolegioek eragin handia izan zuten mutilengan, eta asko erdaldundu zituen. Marije eta Beatrizek auzo -eskolan ikasi zuten, eta eskolatik atera bezain pronto, euskaraz eta hika egiten zuten. Maistrak zigortu egiten zituen euskaraz egiteagatik. Oñatiko hitanoa.</p>

4. Kalean bizi ziren auzotarrak lagun

- **Erref:** ONA-254/011
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:21:02. **Bukatu:** 00:24:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Auzotik kalera jaitsi zen familia bizitzera. Bertan, ordea, auzotik jaitsitako gazte guztiak bildu eta lagun-taldea egin zuten. Hika hitz egiten zuten haien artean. Ahizpa moja joan zen eta moja nagusiari hika egitetik berorika egitera pasa behar izan zuen. Oñatiko hitanoa.</p>

5. Mutilarteko hika biziago

- **Erref:** ONA-254/013
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:24:46. **Bukatu:** 00:26:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Familian eta etxean hika egiten dute, baita euren adineko gertuko jendearekin ere. Mutilei samurrago egiten die hika Marijek. Mutilen arteko hika biziago dagoela uste du. Oñatiko hitanoa.</p>

6. Kale-giroan hika gaizki ikusirik

- **Erref:** ONA-254/014
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:26:33. **Bukatu:** 00:29:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Eskolan auzoko umeek egiten zuten hika, eta, bartezen ere, mutilen artean erabiltzen zen. Hikak ez zeukan inongo prestigiorik, eta ez zegoen ondo ikusirik. Oñatiko hitanoa.</p>

7. Laudioko euskararen egoera

- **Erref:** ONA-254/016
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:30:12. **Bukatu:** 00:32:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Marijek, lana dela eta, Laudioko egoera soziolinguistikoa ongi ezagutzen du. Oñatin kasu batzuk dauden bezalaxe, Laudion bada belaunaldi bat euskara transmititu ez zaiona, gurasoek erdararik jakin ez, eta seme-alabek dena erdaraz egiten dutena. Hizkuntza ohiturak aldatzea oso zaila da. Oñatiko hitanoa.

8. Hika norekin erabili izatea da gakoa

- **Erref:** ONA-254/017
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:32:51. **Bukatu:** 00:34:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

Beatrizek ez dio alabari hika transmititu, gurasoei egiterik ez baitie, eta haren lagunenartean hika ez dute erabiltzen. Hika jakitea kontu bat da, eta hika norekin hitz egin edukitzea beste bat. Oñatiko hitanoa.</p></div><div data-bbox="290 221 666 238" data-label="Section-Header">9. "Niri egin hika neskaren moduan!"</div><div data-bbox="329 251 763 298" data-label="List-Group">• Erref: ONA-254/018• Iraupena: 0:02:25. Hasi: 00:34:54. Bukatu: 00:37:19• Multimedia: bideoa online ikusgai</div><div data-bbox="290 309 364 324" data-label="Section-Header">Gaia(k):</div><div data-bbox="329 336 671 367" data-label="List-Group">• Euskara » Tratamenduak• Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz</div><div data-bbox="290 379 392 394" data-label="Section-Header">Laburpena:</div><div data-bbox="290 395 884 459" data-label="Text"><p>Nesken arteko hika gehiago galdu da mutilen artekoa baino. Ondorioz, mutilena bakarrik dakien jendeak, hori bera erabiltzen du bai neska bai mutilekin. Neskek, ordea, normalean bi formak jakiten dituzte. Oñatiko hitanoa.</p></div><div data-bbox="290 481 804 500" data-label="Section-Header">10. Zergatik galdu da gehiago nesken arteko hika?</div><div data-bbox="329 512 763 558" data-label="List-Group">• Erref: ONA-254/019• Iraupena: 0:02:49. Hasi: 00:37:19. Bukatu: 00:40:08• Multimedia: bideoa online ikusgai</div><div data-bbox="290 569 364 585" data-label="Section-Header">Gaia(k):</div><div data-bbox="329 597 866 643" data-label="List-Group">• Euskara » Tratamenduak• Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna• Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz</div><div data-bbox="290 655 392 671" data-label="Section-Header">Laburpena:</div><div data-bbox="290 672 879 735" data-label="Text"><p>Emakumeak beste fase batean egon omen dira beti, zintzoagoak, finagoak... izan behar. Hika ez zen dotorea gizartearentzat, eta hori dela eta, emakumeak hika egiteari utzi ziotela uste du Marijek. Beatrizek denbora askoan ez zuen norekin hika egin. Oñatiko hitanoa.</p></div><div data-bbox="290 758 500 775" data-label="Section-Header">11. Ezin hika egin</div><div data-bbox="329 787 763 834" data-label="List-Group">• Erref: ONA-254/020• Iraupena: 0:01:35. Hasi: 00:40:08. Bukatu: 00:41:43• Multimedia: bideoa online ikusgai</div><div data-bbox="290 846 364 861" data-label="Section-Header">Gaia(k):</div><div data-bbox="329 873 671 904" data-label="List-Group">• Euskara » Tratamenduak• Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz</div><div data-bbox="290 915 392 931" data-label="Section-Header">Laburpena:</div><div data-bbox="290 932 884 963" data-label="Text"><p>Beatrizek normalean zaharragoekin egin du hika, haren adineko inork ez baitzuen hika hitz egin. Oñatiko hitanoa.</p></div></html>

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com